

JAVNI 25 ár

JAVNI verður 25 ár í ár, og í tí sambandi hava felagið og Føroya Landsstýri í felag gjørt av at lýsa 1996 sum »**Ár teirra menningartarnaðu í Føroyum**«.

Sjálvur 25 ára dagurin er 14. mai, men ætlanin er at skipa fyri ymiskum tiltøkum ígjøgnum alt árið og um alt landið. Árliga landsstevnan hjá Javna verður 4. og 5. mai.

1996 - Ár teirra menningartarnaðu í Føroyum

Árið vit minnst tey, ið noyddust at fara til Danmarkar
Árið vit heiðra tey, ið stovnaðu Javna Landsfelagið evnaveikum at bata
Árið vit gleðast saman við teimum, ið nú kunnu verða í Føroyum
Árið vit ynskja, at øll eftir ferleika fáa møguleika at luttaka á jøvnum fœti

Árið vit minnst tey, ið noyddust at fara til Danmarkar

Um foreldur tørvaðu tilboð til evnaveika barnið, vóru hyggjaraðini at senda tey til Danmarkar. Til eitt annað land við aðrari mentan og øðrum máli, fóru tey avstað.

Í tí meira framkomna landinum, tey komu til, fingur tey flestu eitt »betri« lív.

Møguleikin bleiv at koma aftur, men nøkur ynskti at verða verandi.

Árið vit heiðra tey, ið stovnaðu Javna Landsfelagið evnaveikum at bata

Javni varð stovnað við høvuðsendamáli, at ikki fleiri skuldu noyddast at flyta vegna sitt brek.

Íðin fóru hesi fólk til verka at veita upplýsing um tey evnaveiku og tann menniskjarætt, tey høvdu her á landi.

Tann virðing, ið Javni hevur fingið her og langt út um landoddarnar visir, at rætt varð atborið.

Árið vit gleðast saman við teimum, ið nú kunnu verða í Føroyum

Landsins myndugleikar luttóu eftir Javna. Í dag kunnu bæði børn og vaksin fara í skúla. Arbeiði og heim eru her.

Við tí barlast, Javni gav teim evnaveiku, komu tey sjálv til orðanna - tey ið kundu!

Førsta beinleiðis áheitan frá teimum var, at brekið, tey bera, verður kallað menningartarn.

Árið vit ynskja, at øll eftir ferleika fáa møguleika at luttaka á jøvnum fœti

Hóast ymisk - tey fingi eitt brek at bera - og á so ymiskan hátt skerd, bæði líkamliga og sálárliga, so hava tey sum einstakt menniskja ein serligan tørv at luttaka á jøvnum fœti við onnur.

Um hugburðurin í samfelagnum broytist, og við stuðli frá tær og mæt - fáa tey henda møguleika at luttaka á jøvnum fœti í framtíðini.

Føroya Landsstýri, 12.03.96

A. Petersen, landsstýrismáður

Javni, 12.03.96

Diana í Puntabyrgi, form.

Framhald av síðu 3

úthjóðingartilfarið og tí eigur at verða lagt til viks. Hvast sigur tú til tað?

- Arbeiðsgongdin er ikki almenn so eg fari ikki at gera viðmerkingar til einstakar lutir, sigur Arne Rosenkrands.

- Men grundsjónarmiðið er, at vit taka tilboðið, sum í prísi og dygd er tað besta fyri okkum.

- Passa tøluni, tit almannakunngerða, er eingin ivi um, hvør fær arbeiðið.

Tvs, tann, sum hevur tað lægsta tilboðið?

- Ja, treytað av, at tann, sum hevur lægsta tilboðið, eisini er førir fyri at gera eitt dygdararbeiði. Men tað

hevur sjálvdan verið ein trupulleiki, at arbeiðið ikki hevur verið nóg gott.

Arbeiðið í Lopra er heldur ikki av tí truplari slagnum.

Greitt afturvísja

Arne Rosenkrands Larsen visir greitt aftur, at talan skal verða um, at danskt felag frammanundan hevur fingið arbeiðið.

- Hetta sjónarmiðið um donsku oljuráðagerðina havi eg høyrð fyrr, men tí vísi eg púra avgjörður aftur, sigur Arne Rosenkrands.

- Grundin til, at vit hava danskar fyrirkomu við at bjóða er sjálvandi tí, at vit mugu hava eina heilt greiða

og breiða meting av, hvør marknaðarprísurin er.

- Vit noyddast, at fáa so nógv tilboð at vita, um tað er skilagóð tilboð, vit fáa.

- Men vit hava sagt fleiri ferðir, at tað skuldi gjørt okkum sera bilsnar, um tað ikki verður ein føroysk fyrirkoma, sum fær hetta arbeiðið, sigur Arne Rosenkrands Larsen.

Uttan úr heimi

v/ Hans Holm

Kyrrahavsøkið

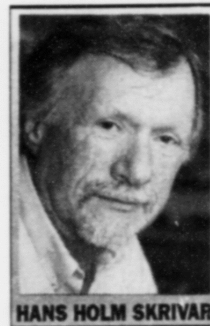
Fyri stuttum hoyrdu vit nógv um Mururoa, og hvat fór fram har. Franskmennt sprongdu atombombur har, fyri at Jacques Chirac, nývaldi forseti Fraklands, skuldi fáa høvi at fortelja verðini, at nú var komin ein maktfullur maður við áráði framat.

Men hvar var Mururoa, og hví sprongu fraklendingar sínar atombombur júst har?

Mururoa er ein flokkur av koraloyggjum - á lokalu málum nevndur atol - í sunnara partinum av Kyrrahavinum. Slíkum oyggjaflokkum eru óteljandi nøgd-ir av runt um í Kyrrahavinum, og saman við teimum heldur størri vulkansku oyggjum, sum finnast har (t.d. Tahiti), og Australia og New Zealandi eru tær tað, vit kalla Oceania.

Felags fyri allar hesar ymsu oyggjarnar er, at tær hava verið ella eru undir amerikanskum ella europeiskum yvirvaldi. Onkrar - sum Hawaii - eru innlimaðar í onnur lond, summar - sum Fiji og Vestursamoa - hava fingið sjálfstýri, og aðrar - t.v.s. alt landaøki, ið Franskmennt hava átt - eru knýttar at móðurlandinum við heitinum: Óki handan hav, við rætti at senda mboð til tingið í móðurlandinum. Hetta hevur so tað við sær, at fraklendingar kunnu fortelja verini, at tað kemur ikki henni við, hvat fer fram á Mururoa, tí talan er um innanhýsis fronsk viðurskipti.

Nú hevur tað víst seg, at ikki øll á Mururoa og aðra- staðni í franska økinum í Kyrrahavinum eru líka takksom fyri at sleppa at hoyra við til franska ríkið, og stýrið í Fraklandi hevur latið ljóðað - men ikki fyrr enn nú, at fraklendingar ikki skulu spreingja fleiri atombombur, og teir hava gjørt

HANS HOLM SKRIVAR

seg til forsprákarar fyri atomsprengingarsteði yvir allan heimin - at hesi øki kunnu fáa meiri sjálfvæði, ja, kunnu kanska gerast sjálvstøðug lond, um tað er tað, tey vilja, men so skulu tey sanniliga passa seg sjálv.

Hvørjar møguleikar hava hesi lond at klára seg sjálv uttan stuðul uttanfrá, soleiðis sum stóðan í teimum er beint nú? Svárið er sera einfalt: Ongar! Verður hjálp ikki veitt til at fáa broytt ta framleiðslu og tað samfelagsmyndst, sum nú valdar, vilja hesi lond enda aftur í lummanum hjá onkrum multinationalum felagi ella onkrum stórveldi, og so er fullveldi bert eitt eiti. Talan er um smá samfeløg við lítum tilfeingi og viðkvæmum umhvørvi. Aðrenn útlendingar komu, livdu fólk av einum vistfrøðilgum landbúnaði og tí, havið gav. Javnvág var millum fólkasamfelagið og náttúruna.

Tá ið útlendingarnir komu, varð framleiðslan lögð um eftir teirra tørvum og krøvum: til eina útførsluframleiðslu, sum teir kundu fáa pening burtúr, og lítið - ella onki - varð hugsað um tørv íbúgvanna. Hetta hevði tað við sær, at stórar partur av tí, fólk á staðnum nýttist,

mátti innflytast fyri dýrar pengar, tí flutningsvegirnir eru ómetaligir.

Hetta skapti eina kunstiga upp pumpaða peningaøkonomi, og gjørdi hesi økini púra bundin at móðurlandinum.

Soleiðis er stóðan hjá Mururoa, Tahiti og hinum fronsku oyggjum í Kyrrahavinum í dag. Vegna dyrkan av einari ella heilt fáum grøðum í plantasjum situr man eftir við lítli og út-pindari jørð, vegna atoni- og brintbumburoyndir hevur man í stóðum eina umhvørvisdálking, vit neyvan eiga evni at hugsa okkum til (í Kyrrahavinum finst heimsnetið í leukæmi) og vegna tess, at hjálandaveldini sum t.d. Frakland hava leigað fiskirættindini við oyggjarnar til útlendskar fyrtektur, t.d. úr Japan, Suðurkorea og Taiwan, eru fiskigrunnarnir so at siga soppaðir tómir fyri fisk.

Hetta er tilverugrundarlagið, franskmenn ætla at bjóða fólkunum í sinum øki-um í Kyrrahavinum, um tað vil hava sjálfstýri.

Kann tann tankin ikki fella einum inn, at nú er Frakland ikki ført fyri at súgva meira út úr hasum umráðnum, og so letur tað tey fara og letur sum tað er fyri at fremja demoratið.

Sigur ikki onkur hykl og lóttir?

JA!

Eg gerist haldari av Tíðindablaðnum Sosialinum og fáið blaðið 5 ferðir um vikuna.

- ☐ Halðarar í Føroyum: 225 kr./ársfj.
☐ Halðarar í Danmark: 425 kr./ársfj.
☐ Halðarar í Danmark (5 bl. í senn): 340 kr./ársfj.

Onnur lond/Ymskir prisir

Til ber **altíð** at gerast haldari og goldið verður bert fyri blaðini, ið eftir eru av ársfjórðinginum.

Navn: _____

Bústaður: _____

Bygd/býur: _____ Tlf. _____

Kannað postverkinum:

Ókeypis
Sosialurin
rindar
postgjaldið

54

Tíðindablaðið
socialurin

Postboks 76,
FR-110 Tórshavn